

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar
Meddelat 2010-09-30

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

ANMÄLAN M.M.

A har, som han får uppfattas, yrkat att Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar ska pröva om B i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

UTREDNINGEN I ANSVARSNÄMNDEN

A har i sin anmälan till Ansvarsnämnden redogjort för sina kontakter med B med anledning av en av honom sökt tjänst som kyrkoherde i Y pastorat inom X stift.

A har anfört bl.a. följande till stöd för sin anmälan: "Under hösten 2009, då jag hade tjänst som domkyrkokaplan i Z och timplärare vid Svenska kyrkans Pastoralinstitut i Z, sökte jag och blev erbjuden tjänst som kyrkoherde i det nybildade Y pastorat. När löneförhandling och samtal gällande tillträdet redan var klara fick jag ett samtal från biskop Bs adjunkt. Hon ringde på hans uppdrag med uppmaningen till mig att tacka nej till tjänsten som kyrkoherde för att istället åta mig uppgifter på stiftskansliet. Eftersom detta var helt överraskande för mig bad jag om ett samtal med biskopen som sedan ägde rum. Biskopen menade att min kapacitet inte skulle kunna tas tillvara 'på landet' och att jag istället borde tjäna stiftet på annat sätt. Under våren skulle tjänsten som avdelningschef med ansvar för rådgivning och tillsyn ledigförklaras. Denna skulle jag komma ifråga för. Fram till dess skulle jag utreda stiftets arbete med rådgivning och tillsyn utifrån de utförda församlingsvisitationerna, men även biträda en dåvarande tf avdelningschefen. På min uttryckliga fråga om detta var realistiskt och förankrat svarade biskopen ett otvetydigt ja. Efter visst övervägande och efter samtal med den tf avdelningschefen gjorde jag bedömningen att jag inte kunde säga nej när biskopen så direkt uttryckte att detta var min kallelse. Jag tackade alltså istället nej till kyrkoherdetjänsten i detta mycket sena skede av anställningsprocessen till pastoratets bestörtning. Biskopen meddelade att beslut tagits i stiftsstyrelsens AU och att allt var klart så att jag kunde börja efter jul. Jag begärde därför att bli entledigad från min tjänst som domkyrkokaplan och avskedspredikade 7 februari 2010. Tisdagen den 9 februari 2010 fick jag ett meddelande från B via Facebook om att jag kunde börja på stiftskansliet. Efter de händelser som inträffade onsdagen den 10 februari 2010 har jag inte hört någonting officiellt från vare sig B eller någon annan representant för stiftskansli eller stiftsstyrelse. Jag har under året varit utlämnat till de tillfälliga vikariat som erbjudits mig. - - - "

B har vid personlig inställelse inför nämnden yttrat sig och därefter skriftligen bekräftat vad han anfört. Han har ställt sig frågande till om As skrivelse utgör en anmälan mot honom, med tanke på hur den är utformad. B har vidare yttrat bl.a. följande: "Det är korrekt att jag förde samtal med A för att om möjligt rekrytera honom till en tjänst på stiftskansliet. Det är också korrekt att jag efter samtal med kanslichef och i stiftsstyrelsens arbetsutskott, som i X tillika är personalorgan, kunde meddela honom att en tidsbegränsad anställning var möjlig tämligen snabbt, och att det fanns goda utsikter att en tillsvidareanställning i någon form senare kunde bli aktuell, även om jag självklart inte kunde lova bort en sådan tjänst i förväg. A var fast besluten att återvända hem till X stift, oavsett om han fick en stiftstjänst eller inte. Därför hade han sökt den kyrkoherdetjänst som han berättar om. Men han tog också andra kontakter parallellt med vårt samtal och fick erbjudanden om vikariat i andra församlingar. Beslutet att lämna Z och flytta hem var alltså redan fattat innan jag började samtala med honom, och det beslutet stod fast. Jag följde upp det hela, som A berättar, genom att den 9 februari meddela honom att saken var klar med en tidsbegränsad anställning. Men då var vi redan inne i kaoset efter NN:s påhopp på mig, som raskt ledde till Sigfridsdagens uppgörelse. Denna händelse är ett eget ärende i Ansvarsnämnden, varför detaljerna här kan förbigås. Sigfridsdagens uppgörelse innebar bland annat att jag framtogs rätten att befatta mig med stiftsstyrelseärenden och överhuvudtaget

stiftskansliets arbete. Det betydde att jag inte längre hade rätt att kontakta A, eftersom hans eventuella anställning var ett tydligt stiftsstyrelseärende. Att A inte var bekant med detaljerna i detta skeende är förståeligt. Tf. kanslichefen - - - däremot var aktivt engagerad i hela detta skeende i sin dåvarande egenskap av avdelningschef och medlem i ledningsgruppen. Det är därför anmärkningsvärt att tf. kanslichefen inte upplyste A om att biskopen helt enkelt var fråntagen dessa uppgifter. I stället förde tf. kanslichefen det samtal med A som ledde fram till hans skrivelse till Ansvarsnämnden. Till detta kan läggas att det inte ens under normala förhållanden är biskopens sak att anställa någon. Det är en uppgift för kanslichefen tillsammans med stiftsstyrelsens personalorgan. Efter det att en tidsbegränsad anställning förankrats i personalorganet var det alltså en uppgift för kanslichefen att inleda ett anställningsförfarande. Varför dåvarande kanslichef Alf Johansson inte tog kontakt med A och fullföljde ärendet har jag ingen kunskap om. Jag kan bara beklaga att det inte fullföljdes. Men å andra sidan så står det nuvarande kanslichefen - - - fritt att nu åtgärda den bristen. - - - "

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar (Robert Schött, Ingemar Söderström, Thomas Stoor och Kerstin Bergman) anförde i beslut den 30 september 2010 följande.

Svenska kyrkans ansvarsnämnd är ett särskilt organ tillsatt av Kyrkomötet. Ansvarsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

Enligt 10 kap. 8 § första stycket och 30 kap. 7 § kyrkoordningen ska Ansvarsnämnden pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst.

I egenskap av tillsynsorgan får Ansvarsnämnden med tillämpning av 57 kap. 3 § kyrkoordningen även utan anmälan ta upp frågor om hur biskoparna utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vagningslöften.

Ansvarsnämnden ska med tillämpning av 30 kap. 4 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon har övergett Svenska kyrkans lära, genom egen ansökan begär det eller har utträtt ur Svenska kyrkan.

Ansvarsnämnden får med tillämpning av 30 kap. 5 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om biskopen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vagningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vagningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

Ansvarsnämnden konstaterar att B efter den 10 februari 2010 inte längre hade tillträde till stiftskansliet och inte hade möjlighet eller befogenhet att fullfölja anställningsförfarandet beträffande A. Det torde vara en fråga för stiftet att hantera anställningsfrågan.

Ansvarsnämnden finner inte att det har förekommit någon omständighet i detta ärende som kan medföra att B ska anses i avsevärd mån ha skadat det anseende en biskop bör ha.

As anmälan föranleder mot bakgrund av ovanstående inte någon åtgärd från Ansvarsnämndens sida. Ärendet avskrivs därför från vidare handläggning.

Ansvarsnämndens beslut: As anmälan ger inte anledning till åtgärd av Ansvarsnämnden. Ärendet skrivs av.

Sökord: Obehörighet

Ärendenummer: AN 2010/15

Beslut: 13/2010